

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<Naam klaagster>

over

ASVZ, <locatienaam>

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve ook aangeduid als de KCOZ of de commissie) heeft kennisgenomen van de klacht van <naam>, hierna ook te noemen klaagster. De klacht is op 15 januari 2026 ontvangen door de KCOZ. De klacht is ontvankelijk en de commissie is bevoegd. De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om op de klacht te reageren. Het verweerschrift met bijlagen heeft de commissie op 23 januari 2026 ontvangen. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken.

Op 2 februari 2026 heeft een online hoorzitting van de commissie plaatsgevonden ter bespreking van de klacht. Aan de zitting namen deel: klaagster bijgestaan door <naam> en <naam>, cliëntvertrouwenspersonen (CVP-en) en namens de zorgaanbieder <naam>, orthopedagoog, behandelaar, <naam>, sectormanager en <naam>, teamleider.

Partijen hebben op 2 februari 2026 kennisgenomen van het dictum van de uitspraak.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van de schriftelijke stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van het volgende.

Klaagster is 60 jaar (bijna 61) en woont met een CIZ-indicatie vanwege een LVB sinds 2018 bij ASVZ, sinds 2022 op de huidige locatie. In de jaren voordat klaagster geïndiceerd werd voor een intramurale zorgsetting was zij getrouwd en had een gezin. Haar echtgenoot is inmiddels overleden. Klaagster beschikt over een rijbewijs en heeft zelf een auto.

Er is sinds 28 november 2025 een maatregel onvrijwillige zorg van toepassing zijnde een beperking van de vrijheid het eigen leven in te richten. Deze maatregel omvat o.a. dat

klaagster met begeleiding naar de dagbesteding en het zwemmen gaat, en daar niet zelfstandig met haar auto heengaat. Op woensdag en zaterdag mag ze met haar auto op pad waarbij ze beide dagen voor het eten (18 uur) weer terug dient te zijn en zaterdag na het doen van de gezamenlijke boodschappen mag vertrekken. Indien klaagster vaker met de auto weg wil dan dient zij dit met de begeleiding te bespreken en een plan te maken.

Er is een losse aanvulling op de maatregel waarin enkele aanvullende afspraken zijn opgenomen over bestemmingen, autogebruik en halen en brengen. Daarin staat o.a. dat klaagster zaterdags om 20 uur terug dient te zijn.

Klaagster is medisch goedgekeurd om te mogen autorijden. Een auto-ongeval in februari 2025 heeft dat niet anders gemaakt; verkeers(on)veiligheid of niet-rijvaardig zijn is niet door de zorgaanbieder aangevoerd als reden voor de beperkende maatregel.

DE KLACHT

Klaagster is het niet eens met de beperkingen in het autogebruik die in de maatregel zijn opgenomen. Zij wil volledig vrije beschikking over haar auto hebben. Klaagster vindt dat de maatregel onduidelijk omschreven is. Zij is het met de onderbouwing ervan niet eens. Er staan ook dingen in de maatregel die in de praktijk niet zo verlopen, bijvoorbeeld dat de auto zou moeten blijven staan i.v.m. lichaamsbeweging en gezondheid; klaagster neemt vaak de bus naar dagbesteding dus dat is ook geen lichaamsbeweging. En dat zij 'in het zicht' zou moeten zijn klopt ook niet, ze loopt vaak zonder begeleiding van en naar de dagbesteding. De zaterdagen is de tijd die ze heeft om weg te kunnen erg beperkt doordat de gezamenlijke boodschappen altijd erg uitlopen.

Klaagster stelt zich wel aan afspraken te kunnen houden maar vindt het maken van afspraken en vooral het vragen van toestemming onnodig. Zij stelt geen risicovol of gevaarlijk gedrag te vertonen. De voorbeelden die in het verweer genoemd zijn wat betreft insulinegebruik en het niet aangemeld bij een vriendin gaan logeren zijn incidenten. Die dingen hadden een reden in een bepaalde situatie. Klaagster ervaart erg veel druk doordat zij alles vooraf moet overleggen met de begeleiding. Ze kan nooit eens spontaan iets bedenken en dan meteen gaan doen. Ze benadrukt dat zij een groot deel van haar leven zelfstandig alles heeft kunnen bepalen en ze begrijpt niet waarom dat nu niet meer mag.

De CVP wijst erop dat het onvrijwillige zorgplan niet met klaagster besproken is.

HET VERWEER

Verweerders hebben in de schriftelijke stukken en ter zitting, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Inderdaad heeft klaagster lange tijd een leven buiten de zorgsetting geleid maar het is bekend wat daar niet goed is gegaan en welke nadelen zich voordoen voor o.a. haar gezondheid als zij het zonder zorg en begeleiding moet stellen.

Het is bekend dat klaagster ook nu nog graag meer zelfstandigheid en eigen regie zou willen maar het blijkt dat zij regelmatig in riskante situaties terecht komt. Zeker wanneer er geen (dag)structuur, begeleiding of toezicht is onttrekt zij zich en raakt vermist. Ze neemt dan haar diabetesmedicatie niet in en/of kan door bepaald gedrag (zelfverwaarlozing, depressie of agressie) in risicovolle situaties belanden. Bij een geheel vrije beschikking over haar auto is het zeer aannemelijk dat klaagster zich nog veel minder zal voegen naar afspraken en de structuur van de afdeling, en volledig haar eigen gang zal gaan.

Het is bekend dat klaagster zich op de locatie waar zij nu woont, en in deze groep met mensen uit een andere leeftijdsfase met andere interesses, niet prettig voelt. Er wordt al een tijdje gezocht naar een passender setting in een woonplaats van klaagsters keuze, maar dat is niet op zeer korte termijn te realiseren wegens weinig aanbod. Overigens zal de mate van begeleiding en zorg daar niet heel anders zijn dan in de huidige situatie.

Ondanks dat klaagster over bepaalde dingen niet tevreden was, leek er tot 2 oktober wel sprake van overeenstemming over de afspraken. Met uitzondering van de genoemde situaties van onttrekking hield klaagster zich er wel aan en ging in overleg voor aanvullend autogebruik. Met haar verzoeken kan heel vaak ingestemd of meebewogen worden, en ook relatief snel. De manier waarop gesprekken momenteel verlopen zijn voor de begeleiding niet erg prettig. Na een gesprek op 6 november 2025 met ook de CVP erbij werd duidelijk dat het ging om verzet en toen is e.e.a. vervat in een maatregel onvrijwillige zorg.

Er hebben diverse gesprekken plaatsgevonden over dit onderwerp zodat verweerders niet begrijpen wat er wordt bedoeld met het verwijt dat e.e.a. niet met klaagster besproken zou zijn.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie heeft kennisgenomen van de klacht, het verweerschrift en de bijlagen, waaronder het stappenplan en de aanvullende afspraken. De commissie overweegt dat de cliënt op basis van een VG-indicatie (thans 6, 7 wordt aangevraagd) verblijft in een Wzd geregistreerde accommodatie. De klacht gaat over onvrijwillige zorg zodat deze ontvankelijk is op basis van art. 55 Wzd, en de commissie is bevoegd.

De reden om klaagster geen vrije beschikking over haar auto te geven blijkt niet gebaseerd op verkeersonveilig gedrag of medische ongeschiktheid, maar op het zich onttrekken aan de zorg en begeleiding. Er zijn door verweerders een groot aantal concrete voorbeelden benoemd van situaties in het afgelopen (ruim) half jaar waarbij klaagster zich heeft onttrokken, zowel met als zonder auto, en de risico's die zich daarbij voordeden. De commissie overweegt dat de maatregel terecht ruimer omschreven is dan alleen gericht op het autogebruik. Het gaat over afspraken van de invulling van de dag en het kunnen uitoefenen van toezicht en begeleiding daarop in bredere zin.

De commissie onderschrijft de noodzaak van het bieden van een dagstructuur en het uitoefenen van toezicht en begeleiding daarop. Vanwege het ontbreken van voldoende samenwerkingsbasis en gebleken situaties van (ernstig) nadeel wanneer klaagster haar eigen gang gaat buiten afspraken om, is de klacht ongegrond. De commissie vindt de maatregel proportioneel, subsidiair en doelmatig en de formaliteiten zijn ook conform de

wet nageleefd. Diverse gesprekken die er met klaagster (ook in bijzijn van de CVP) over deze situatie en de wijze van invulling van het zorgplan hebben plaatsgevonden, kunnen als mededeling terzake worden aangemerkt. Klaagster zal dienen te accepteren dat het bieden van structuur ter voorkoming van (ernstig) nadeel noodzakelijk is.

BEOORDELING

De commissie oordeelt dat de klacht ongegrond is.

OVERWEGINGEN TEN OVERVLOEDE / AANBEVELINGEN

Klaagster geeft enerzijds aan dat ze prima in staat is om zich aan afspraken te houden, maar anderzijds noemt zij -ter zitting- geen enkele noodzaak te zien om afspraken te maken, toezicht te dulden en wil graag helemaal met rust gelaten worden en leven zoals vroeger. Ondanks diverse gesprekken en het al geruime tijd in een zorgsetting verblijven, lijkt de reden en de noodzaak van het wonen in zorgsetting, nog onvoldoende tot klaagster te zijn doorgedrongen. De commissie beveelt de zorgverantwoordelijke(n) aan om het gesprek hierover te blijven aangaan, ook al kan dit confronterende informatie betreffen.

De commissie constateert dat er tussen de manager en klaagster momenteel geen goede verstandhouding meer is. Er lijkt een situatie te zijn ontstaan waarin het steeds gaat om 'wie bepaalt' of in perceptie van klaagster: 'wie is de baas'. Klaagster lijkt moeite te hebben met een directieve benadering en de commissie beveelt aan om zo nodig nader te kijken naar de best passende begeleidings- of bejegeningsmethodieken. Besluitvorming over aanvullende aanvragen voor autogebruik zou wellicht ook meer op zijn plek zijn bij de zorgverantwoordelijke(n) dan bij de begeleiding.

Ten derde. De bijdrage van de Wzd-functionaris (4 december 2025), was niet bij de stukken gevoerd. Verweerders dachten dat dat wel het geval was. Het advies is door een van verweerders tijdens de zitting voorgelezen uit het digitale dossier, hetgeen de voorlichting aan de commissie verder heeft gecompleteerd. De commissie onderschrijft de overweging van de Wzd-f om de beoordeling van de wilsbekwaamheid te heroverwegen. Bij een conclusie van wilsonbekwaamheid zal een aanvraag mentorschap in overweging te nemen zijn. Klaagster heeft er zodoende recht op dat iemand (mede) haar belangen behartigt en naast haar staat bij het nemen van beslissingen daarover. Een mentor zou haar daar goed bij kunnen helpen.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop

partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

Deze uitspraak is vastgesteld op 24 februari 2025 door de voorzitter van de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. CW.M. Verberne en de leden, mevrouw dr. M.A.M. Tonino (arts VG) en mevrouw drs. M.A. Spiertz (orthopedagoog, GZ-psycholoog en Wzd functionaris).

Mr. C.W.M. Verberne,

Voorzitter

Mr. L. Bos,

Secretaris